A N K I E T A

SŁOWNIKA POLSKI WALCZACEJ NA KRESACH PÓŁNOCNO-WSCHODNICH II RZECZYPOSPOLITEJ"

I. Janina z Ciemnołońskich Cywińska, pseudonim Lisica, córka Ludwika i Elżbiety z Borowiczów.
2. I5 lipiec I9o6 rok, Godzie / Litwa Kowieńska/.
3. Io grudzień I983 rok, Warszawa- Falenica.
4. Urodziła się w rodzinie ziemiańskiej na Litwie Kowieńskiej.Skończyła 7 klas w gimnazjum polskim w Poniewieżu na Litwie, maturę zdała w I926 roku w gimnazjum polskim w Rydze.W I928 roku wyszła zamąż za Tadeusza Cywińskiego,który po ukończeniu SGGW w Warszawie pracował jako agronom na Litwie. W roku I93I urodziła syna Bohdana,a w roku I933 córkę Janinę,Dorotę. Do momentu opuszczenia Litwy zajmowała się domem i wychowaniem dzieci. W roku I936 przeniosła się z rodziną do Wilna. Od I937 roku pracowała jako tłumacz prasy litewskiej oraz korespondentka redakcji "Kurjera Wileńskiego.Pisywała również artykuły na jego łamach.
5. W roku I940 pracowała jako sekretarka w gimnazjum żeńskim b.ss.Nazaretanek w Wilnie.W czasie okupacji niemieckiej prowadziła razem z mężem własne biuro tłumaczeń / z jęz.niemieckiego i litewskiego/. Od jesieni I944 roku do połowy sierpnia I945 roku pracowała jako sekretarka przy Inwalidzkiej Komisji Lekarskiej przy Poliklinice Kolejowej w Wilnie
6. Nie prowadziła. we wstępnej konspiracji wojskowej.
7. Od sierpnia I94I należała do ZWZ.Od końca maja I942 do końca lipca I944 r. była w Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego. Ściśle współpracowała z dowódcą oddziału dywersyjnego-"BAZA - MIÓD" V Odcinka Wachlarza i Kedywu.Prowadziła długotrwałe wywiady w litewskim i niemieckim gestapo poprzez Litwinów i Żydów / Ajzyk Brancowski/.Uczestniczyła w przygotowywaniu różnych akcji "Bazy:.Wielokrotnie transportowała broń i sprzęt dywersyjny w mieście i poza nim.Skutecznie wykorzystywała znajomości wśród adwokatury litewskiej dla ratowania aresztowanych przez gestapo. Kilkakrotnie interweniowała w sprawie aresztowanych : Bronisława Krzyżanowskiego ps. Bałtruk,dowódcy Oddziału Baza- Miód, Leona Koplewskiego ps.Bezmian,dowódcy V Oddziału Wachlarza i Władysława Gortyńskiego ps Sosna. Brała udział w niezwykle niebezpiecznych kontaktach z Żydami pracującymi w niemieckich magazynach broni,przejmując od nich zdobyczną broń i sprzęt dywersyjny.Nawiązała kontakt z lekarzem więzienia wileńskiego na Łukiszkach Szczepanem Ławcewiczem.Wprowadziła go do "Bazy" pod pseudonimem" Koń". Uzyskiwane od niego informacje o więźniach przekazywała do ich rodzin i organizacji.Przekazywała paczki i grypsy.Dzięki jej bezpośredniej współpracy z "Koniem" /Ławcewiczem/ i d-cą Bazy Miód ps. Bałtrukiem/Bronisławem Krzyżanowskim/ przygotowane zostało odbicie z więzienia Łukiskiego Jerzego Zahorskiego ps. Fostowicz /rozstrzelanego tuż przed akcją/ oraz Eugeniusza Chylińskiego ps Frez lub Szkolnik /cichociemnego/,odbitego zbrojnie I8 maja I944 roku.

8. Nie prowadziła działalności w partyzantce i po I7 lipca I944r.
9. Udało się jej uniknąc represji bezpośredniej,jednak na skutek aresztowania przez gestapo Szczepana Ławcewicza "Konia" został aresztowany jej mąż Tadeusz Cywiński.Ławcewicz aresztowany po odbiciu Chylińskiego, nieludzko katowany,nie wytrzymał i prawdopodobnie chcąc ochronić bezpośrednio z nim współpracującą Lisicę,przyznał się do kontaktów z jej mężem.

Io. Nie dotyczy.

II. W lutym I946 roku po powrocie męża z rocznego pobytu na robotach w Donbasie ewakuowali się z dziećmi do Wrocławia.
Od roku I948 pracowała w Centrali Zaopatrzenia Przemysłu Odzieżowego, jako zaopatrzeniowiec i planista.W roku ~~I973~~ I957 z powodu choroby serca przeszła na rentę inwalidzką.

I2. Została odznaczona Krzyżem Armii Krajowej /nr.I5699/nadany w Londynie I6 grudnia I975r.Została również przedstawiona do odznaczenia Krzyżem Walecznych / na wniosek dowódcy Oddziału Baza-Miód/.Wniosek został zatwierdzony przez komendanta Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego,Aleksandra Krzyżanowskiego ps "Wilk" w lipcu I944 roku.Odznaczenie nie zostało zweryfikowane po wojnie.

I3.Ewakuując się z Wilna przewiozła razem z mężem nielegalnego pasażera w specjalnie skonstruowanej skrzyni.Nielegalnym pasażerem był porucznik AK Stanisław Szabunia ps "Licho",który uciekł z transportu wiozącego go do Rosji.

I4. "Wileński Matecznik"- Bronisława Krzyżanowskiego, "Wachlarz" - Cezary Chlebowski.

Sporządziła córka Janina,Dorota Cywińska

Warszawa,dnia I5 sierpnia I996r. M. D. Cywińska